

Rašau romaną fotovaizdais

*Apie Joną Kuprį kaip fotografą daugiau galime sužinoti iš **Laimos Apanavičienės** pokalbio su juo, daryto jam besirengiant parodai Lietuvoje. Pateikiame ištrauką.*

– **O kada pradėjai rimtai domėtis fotografija?**

– Turbūt dar besimokydamas gimnazijoje. Tada nusipirkau pirmą geresnį fotoaparata. Prieš tai „žaisdavau“ su mamos dar Vokietijoje pirktu fotoaparatu. Tas fotoaparatas buvo nupirktas todėl, kad važiuojant į Ameriką reikėjo atsikratyti vokiškų markių. Ir nors mama nieko nesuprato apie šį daiktą, bet kažkam pasakius, kad tai gera prekė, nupirko. Man, kaip pradedančiam, tai buvo tikrai geras „darbo įrankis“. Jis ir dabar dar veikia.

– **Esi baigęs biologijos mokslus. Ar studijavai fotografiją?**

– Taip. Esu baigęs „Institute of Design at IIT“, kur įgijau magistro laipsnį fotografijos dizaino srityje. Mano diplominis darbas magistro laipsniui gauti buvo ne iš lietuviybės gyvenimo. Pasirodžiau kaip tikras biologas – dariau įvairiausių gyvūnų lavonų nuotraukas.

– **Esi labai užsiėmęs. Matome Tave fotografuojant įvairiausiuose renginiuose ir gal kartais ne visada iš didelio noro, o kaip sakoma „iš reikalo“. Ar turi laiko fotografuoti tik savo malonumui?**

– O, tai aš darau visur ir nuolatos. Visur nešiojuosi su savim fotoaparata ir kai tik pamatau man patikusį vaizdą, būtinai jį įamžinu. Bet, kita vertus, nesijaučiu, kad esu koks fotožurnalistas. Labai retai priimu užsakymus. Man tas nepatinka, jaučiuosi apribotas, tarsi įspraustas į rėmus. Todėl ieškau kadru sau, neužmiršdamas ir spaudos. Tačiau nuotraukos sau ir spaudai – tai du skirtingi dalykai.

– **Nors fotografuoji „dūšiai“, tačiau vis tiek esi tarsi ir žurnalistas – fotografas?**

– Taip jau išeina. Jeigu fotografuoju renginį, dažnai nuotrauka patenka į spaudą. Tad norisi, kad tie svarbūs žmonės, kurie tiek daug daro lietuviybei, liktų kadre. Iš dalies esu kaip rašytojas, rašantis istorinį romaną fotovaizdais.

– **Tad esi metraštininkas?**

– Tik pradėjęs fotografuoti aš tarsi ir rinkau tas istorijas, vėliau tam neliuko laiko, tačiau kai dabar žiūriu į kažkada darytas nuotraukas, jos man tampa vis įdomesnės ir įdomesnės, nes daugelio žmonių nebėra tarp mūsų. Ir ne tik žmonių. Pasikeitė gyvenimo situacija, nebėra kai kurių renginių – vakaronių, pokylių, gegužinių. Nebėra kai kurių lituanistinių mokyklų, nugriauti pastatai. Liko tik nuotraukose. Liko istorija.

– **Tavo darbai labai įvairūs – tai ir žmonės, ir pastatai, ir masinių bei kitokių renginių nuotraukos. Ką labiausiai patinka fotografuoti?**

– Masinės šventės tikrai nėra įdomu fotografuoti. Tu negali būti visur tuo pačiu metu, esi ribojamas aplinkos. Ten tikrai yra darbas, nėra malonumas. Ne-labai aš galėčiau įdėti į tokias nuotraukas kažką asmeninio. Mat masinius ren-ginius daugiausia fotografuoji ne sau, o kitiems. Jei tai būtų ne lietuvių dainų šventė, o kokios kitos tautos, tai aš visai kitaip dirbčiau. Nebandyčiau fotogra-fuoti tokių masinių vaizdų, daugiau dėmesio kreipčiau į detales, kas man įdo-miau, nebūtinai įamžinčiau tą šventę kaip renginį. Masinių renginių nuotraukas darau tarsi istorijai. Daug labiau mėgstu fotografuoti žmones. Mano nuotrauko-se tą patį žmogų gali matyti prieš porą dešimčių metų ir, tarkim, dabar.

– **Gal aš klystu, bet Tavo nuotraukose labai mažai mačiau gamtos vaizdų.**

– Aš fotografuoju gamtą ir turiu tokių nuotraukų, tačiau jos daugiau yra su miesto vaizdais – kokie geležinkelio bėgiai ir ant jų gulintis čiužinys. Esu miesto vaikas ir fotografuoju miestą. Tiesa, būdamas Lietuvoje esu nufotografavęs baravyką (juokiasi). Man žiūrėti į jas patinka, ir jos padarytos kartais tikrai profesionaliai, tačiau aš pats tokių nuotraukų nedarau, nebent tik sau.

– **Ar galima pamatyti Tavo nuotraukų nelietuviškuose leidiniuose?**

– Taip. Kartais mane susiranda bei paprašo nuotraukų ir amerikietiški lei-diniai. Nelietuviškų leidinių redakcijos daugiausia prašo mano nuotraukų iš lie-tuviškų renginių – dainų, šokių švenčių, Lietuvių operos pasirodymų.